

Adresseliste

Kontakt saksbehandler

Cathrine Stabel Eltervåg, 51 56 89 15

Tillatelse til felling av skadegjørende ulv i Lund kommune i Rogaland

Fylkesmannen i Rogaland gir skadefellingstillatelse på én -1- ulv i Lund kommune i Rogaland. Tillatelsen gjelder fra torsdag 8. oktober kl. 12.00 til torsdag 21. oktober kl. 12.00, 2020.

Tillatelsen gis etter en samlet vurdering av områdets betydning som beitemark, påførte skader og potensiale for videre skader dersom ulven fortsetter å oppholde seg i skadeområdet. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jamfør også forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jamfør §§ 1 og 8.

Det er knyttet vilkår til tillatelsen.

Fylkesmannen i Rogaland gir med bakgrunn i melding fra Statens naturoppsyn (SNO) av eget initiativ skadefellingstillatelse på en ulv i Rogaland.

Bakgrunn

Fylkesmannen i Rogaland ble 07.10.2020 orientert av SNO om at to lam var dokumentert drept av ulv i Lund kommune i Rogaland. Undersøkelse av dyrene ble gjennomført 06.10 og 07.10. Skadene skjedde helgen før (03.-04-10).

I henhold til varslingsplikten ved observasjon av ulv (fastsatt i regjeringens tiltakspakke for ulv datert 13.07.2017) varslet vi 07.10.2020 Rogaland Sau og Geit, Rogaland Bondelag, Rogaland Bonde- og småbrukarlag, Lund kommune, Fylkesmannen i Vestland, Fylkesmannen i Agder og rovviltnemnda i Region 1 om akutt og pågående skadesituasjon i Rogaland.

Rogaland er del av rovviltregion 1 som ikke har nasjonale mål om ynglende store rovdyr. Rovviltnemnda har i sin forvaltningsplan fra mars 2014 et mål om å redusere skader på bufe til et minimum.

Fylkesmannen gav også tillatelse til felling av en ulv i perioden 03.07 – 17.07.2020. Det ble ikke felt ulv på denne tillatelsen. Fylkesmannen i Agder har hatt en pågående skadesituasjon fra ulv gjennom årets beitesesong og har gitt flere skadefellingstillatelser, også i områdene som grenser til Rogaland. Den siste tillatelsen gjaldt for blant annet Sirdal kommune og utløp 01.10.2020. Vi har hatt god dialog og godt samarbeid med Fylkesmannen i Agder i disse sakene.

Lovgrunnlag

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 første ledd bokstav b og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 8 og 13, jf. også § 4 første ledd bokstav a og §§ 7 og 9.

Rovviltforskriften § 1 (formål):

«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.»

Rovviltnemnda for region 1 har for 2020/21 vedtatt en betinget skadefellingskvote på 3 ulv i regionen. Søknader om skadefelling behandles av Fylkesmannen innenfor den rammen som er satt av rovviltnemnda og rovviltforskriften §§ 6 og 9. I § 9 i rovviltforskriften understrekes det at fylkesmannen «ved vurdering om det skal gis tillatelse til skadefelling om skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplanen, jf. § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal tas særlig hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark
- b) skadenes omfang og utvikling
- c) potensialet for fremtidige skader
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak ...»

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltlovens § 35.

Fylkesmannens vurderinger

Det er bestemt at soneinndelingen skal praktiseres tydelig, jf. rovviltforliket punkt 2.2.19. Dette er ytterligere presisert i brev fra klima- og miljøministeren til fylkesmennene og rovviltnemndene 28. april 2014. Her står det at det skal være lav terskel for felling av rovvilt i prioriterte beiteområder der rovdyr har gjort skade eller man kan regne med at de kommer til å gjøre skade. Det er samtidig ikke en nulltoleranse for ulv utenfor ulvesonen. Dette er også presisert i brev av 25. august 2011 fra Miljøverndepartementet til rovviltnemndene, Fylkesmennene og direktoratet, der det går fram at punkt 2.2.19 i rovviltforliket ikke kan forstås slik at ethvert rovdyr som er i et prioritert beiteområde for husdyr eller kalvingsområde for tamrein omgående skal felles. Det må i hvert enkelt tilfelle gjøres

en konkret vurdering av potensialet for skade, og dette vil variere ut fra tid på året og om rovdyret er fast etablert eller på vandring. Det er erfaringsmessig svært vanskelig å felle ulv på barmark.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge, det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til rapporten «Bestandsovervåking av ulv vinteren 2019-2020 – Rapport 1 2020».

”Føre-var-prinsippet” i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som ulvebestanden blir utsatt for, jf. § 10.

Fylkesmannen mener en eventuell felling av det skadegjørende individ i dette området har en begrenset innvirkning på den skandinaviske ulvebestanden og nasjonale bestandsmål, jf. naturmangfoldlovens § 12. Det har årlig blitt felt ulver på skadefelling i Norge, og de siste årene har omfanget vært mellom 5-9 individer per fellingsår (1. april til og med 31. mars). Skadefelling utgjør en liten andel av den kjente dødeligheten for ulv i Norge. Skadefelling i Norge i nåværende omfang ser ikke ut å ha vært til hinder for en økende bestandsstørrelse i Norge. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og anses ikke som relevant her.

I forvaltningsplanen for rovvilt i region 1 har rovviltnemnda lagt opp til at felling skal være det viktigste forebyggende tiltaket for å redusere skade på bufe til et minimum. Fylkesmannen skal vektlegge føringene i den regionale forvaltningsplanen ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling, jf. rovviltforskriften § 9.

I forhold til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil Fylkesmannen karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde for sau. Fylkesmannen er kjent med at det befinner seg mange sauebesetninger i tilgrensende områder i tillegg til det aktuelle skadeområdet.

I forhold til § 9 annet ledd bokstavene b og c foreligger det så langt et begrenset skadeomfang. Fylkesmannen er kjent med at det i beiteområder i lavlandet i Rogaland, slik som det aktuelle skadeområdet, er vanlig å la dyrene gå på utmarksbeite frem til november. Skadepotensialet vil derfor være stort dersom en ulv fortsatt skal ha tilhold her. Man kan se for seg at man kunne gitt tilskudd til tidlig nedsanking av sau, men i områdene vi snakker om her er det mange sau på beite. Det er lite realistisk å se for seg at man kan ta hjem et så stort antall dyr på kort tid. Fylkesmannen anser det ikke som hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre effektive forebyggende tiltak, som for eksempel å ta et så stort antall dyr tilbake fra utmarks-beite, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d.

Ut fra hensynet til beitedyr, områdetets betydning som beitemark og skadepotesialet i nær framtid, anser Fylkesmannen at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader er at det iverksettes fellingsforsøk på ulven.

Terskelen for å gi tillatelse til felling av genetisk verdifulle dyr skal være høyere enn for andre individ. Etter instruks fra Miljødirektoratet 21. mai 2018 skal Fylkesmannen ved vedtak om skadefelling på ulv beskrive hvilken innsats som er gjort for å avdekke genetisk status, samt beskrive andre

relevante vurderinger knyttet til dette. Så langt det er mulig skal det gjennomføres forsøk på innsamling av prøver for identifisering av ulvens genetiske status før det fattes vedtak om felling. Det ble ikke funnet biologiske spor fra ulven ved de drepte lammene i Lund. Det ble funnet en avføringsprøve fra en ulv ved 3 drepte sauer/lam i Bygland i Agder i juni. Prøven var dessverre av for dårlig kvalitet og kunne verken arts- eller individbestemmes. Det er heller ikke sikkert at det er samme ulv som nå har gjort skade i Lund som den som gjorde skade i Bygland. Det har vært gjentatte fellingsforsøk i Agder gjennom beitesesongen, i tillegg til fellingsforsøket i Lund i juli. Det har ikke lyktes å finne biologiske spor fra ulv under noen av disse forsøkene. Å følge opp og sikre biologiske prøver fra ulv i barmarksesongen er svært utfordrende. Vi må derfor gjøre en avveining mellom hensynet til å avdekke genetisk status og skadepotensialet dersom fellingsforsøket utsettes.

Slik situasjonen er nå, med dokumentert skade i Lund, pågående skadesituasjon i Agder gjennom sommeren der ulven tidvis har vært nær grensen til Rogaland (dokumentert skade i Sirdal kommune blant annet), og at det er et viktig beiteområde, gjør at vi gir tillatelse selv om det ikke er avklart hvilket individ det er. Vi vil sette vilkår om at forsøk på å avdekke genetisk status må pågå hele den tid fellingsforsøk pågår. Tillatelsen kan til enhver tid kan trekkes tilbake dersom DNA-analyser viser at det er et genetisk viktig individ av ulv.

Fylkesmannen viser til Klima- og miljødepartementets tiltakspakke for å gjøre det lettere å felle ulv utenfor ulvesonen. Her åpnes det for å bruke løs på drevet halsende hund fra dag én der dette kan være et hensiktsmessig virkemiddel for å oppnå uttak. Fylkesmannen anser at det kan være hensiktsmessig å benytte slik hund under dette fellingsforsøket. Løs på drevet halsende hund kan bidra til et mer effektivt fellingsforsøk, raskere uttak av ulven og derved hindre skader på beitedyr. Det er et vilkår at beitelagene i det aktuelle området er enig i at slik hund kan brukes. Fylkesmannen understreker at det er særdeles viktig at eventuell bruk av løs hund gjøres på en måte som reduserer faren for forstyrrelse av annet vilt til et minimum. Hundene skal ha på seg peiler og må hentes inn dersom det viser seg at de ikke lenger følger ulvesporet. Videre må slike hunder bare slippes på helt ferske spor som en med sikkerhet vet er etter den aktuelle ulven. For å systematisere erfaring med bruk av slik hund, skal det innen en måned rapporteres til Miljødirektoratet om bruk og effekt av tiltaket.

Vedtak

Fylkesmannen i Rogaland gir skadefellingstillatelse på én -1- ulv i Lund kommune i Rogaland.

Tillatelsen gis etter en samlet vurdering av områdets betydning som beitemark, påførte skader og potensiale for videre skader dersom ulven fortsetter å oppholde seg i skadeområdet. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jamfør også forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jamfør §§ 1 og 8.

Følgende vilkår er knyttet til tillatelsen:

1. Tillatt fellingsområde er **Lund kommune i Rogaland.**
2. Fellingstillatelsen gjelder felling av én -1- ulv i tidsrommet **torsdag 8. oktober kl. 12.00 til torsdag 21. oktober kl. 12.00, 2020.**

3. Tillatelsen gis det interkommunale fellingslaget for Rogaland. Fellingsforsøket skal ledes av Arve Aarhus som er administrativ leder av dette fellingslaget. Fellingslaget må avklare innsatsen med Fylkesmannen i Rogaland. Lund kommune skal holdes orientert. Fellingen skal utføres av personell tilknyttet Rogaland interkommunale skadefellingslag.
4. Det skal kun benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstillende kravene til jakt på ulv, jf. Forskrift av 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst. Av denne følger at hagle ikke er tillatt brukt.
5. Kun personer som er oppnevnt til det interkommunale skadefellingslaget kan delta i skadefellingsforsøket. Fellingsleder avgjør hvem av disse som deltar i fellingsforsøket. Fellingsleder skal til enhver tid ha en liste over aktive deltakere i skadefellingsforsøket. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen, samt de generelle gjeldende bestemmelsene i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
6. Deltakere i fellingslaget skal ha avlagt skyteprøve for bruk av rifle senest i 2019. Deltakerne i fellingslaget skal være registrert som lisensjegere, jf. *forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst* av. 22.03.2002 nr. 313, §§ 13 og 14. Deltakerne i fellingsforsøket skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
7. Fylkesmannen og SNO skal **umiddelbart** underrettes om alle tilfeller hvor dyr påskytes, såres eller felles. Dersom dyr blir skadeskutt, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring av avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på skadefelling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
8. Ansvarlig fellingsleder kan, dersom det vurderes som aktuelt, selv ta kontakt med SNO for eventuell bistand. SNO vil vurdere eventuelle henvendelser bl.a. med bakgrunn i egen kapasitet.
9. Ansvarlig fellingsleder skal rapportere en gang per døgn når det pågår fellingsforsøk til Fylkesmannen i Rogaland på telefon 986 76 987. Dersom det blir gjort observasjoner av ulv eller avdekkes skader skal Fylkesmannen varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart.
10. Ved funn av genetisk materiale fra ulven, for eksempel avføring eller hår, skal skadefellingslaget umiddelbart kontakte SNO for å sikre dette materialet slik at det kan sendes inn til genetisk analyse.
11. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelse gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
12. Ulv felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår og blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Etter § 16 i forskrift om forvaltning av rovvilt skal skytter fremvise felt dyr for SNO for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingssted etter anmodning fra SNO, politi eller

Fylkesmann.

13. I henhold til rovviltforskriften § 9a kan deltakere fra kommunale fellingslag få godtgjøring knyttet til fellingsforsøket. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. **Fylkesmannen i Rogaland gir med dette en ramme for dette fellingsforsøket til kr. 20 000,- til godtgjøring til fellingspersonell og kr 10 000,- til konkrete utgifter (kjøring, telefon etc).** I tillegg til fastsatt maksimale døgnset (1 600,- pr døgn), skal fellingslaget også beregne feriepenger og arbeidsgiveravgift, og dette skal fellingslaget dekke innenfor den nevnte rammen fra Fylkesmannen. Rammen er å betrakte som endelig for den perioden tillatelsen varer.

Dersom ulven fortsetter å bli værende i området tillatelsen er gitt for, kan Fylkesmannen øke rammen, forutsatt at innsatsen skjer på en hensiktsmessig og mest mulig kostnadseffektiv måte. Fylkesmannen kan også utvide fellingsområdet. Fellingsleder må ta kontakt med Fylkesmannen i forkant av økt innsats dersom de mener det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at rammen bør økes. Fellingsleder må sørge for at deltakerne i fellingslaget fører bl.a. timelister og oversikt over antall kjørte kilometer.

14. For å få mer informasjon om hva som skiller fellingsforsøk der fellingslagene lykkes, fra fellingsforsøkene der de ikke lykkes er det i 2019 etablert en egen rapporteringsløsning i Miljøvedtaksregisteret. Ved iverksetting av tillatelser stilles det fra 2020 krav om at det blir lagt inn rapport for det enkelte fellingsforsøk i denne løsningen. Lenke til rapporteringen er å finne på det aktuelle fellingsvedtaket på www.miljøvedtak.no, se også vedlagte veiledning for rapportering.

Fellingsleder skal rapportere til Fylkesmannen om forbruk av rammen innen 3 dager etter endt skadefellingsforsøk. Dersom rapporteringen over ressursbruk i Miljøvedtaksregisteret er fyllestgjørende er det ikke behov for egen rapportering til Fylkesmannen om ressursbruk.

15. Det gis adgang til å postere i bil på følgende vilkår under dette fellingsforsøket:
- Under transport skal våpen i bil være tomt for ammunisjon, og våpenet skal være nedpakket i futteral, bag eller veske.
 - Motor og lys skal være avslått når bilen brukes til postering.
 - Samtlige kjøretøy som blir benyttet til dette formål, skal ha godt synlig merking som tydelig informerer om at fellingsforsøket pågår, og at kjøretøyet og de som benytter seg av det deltar i fellingsforsøket.
 - Fellingslaget skal ta alle nødvendige forhåndsregler for å ivareta allmennhetens sikkerhet i forbindelse med bruk av bil til postering under fellingsforsøket.

16. Det gis tillatelse til å bruke løs på drevet halsende hund på følgende vilkår under fellingsforsøket:

- Hunden(e) skal ha GPS-sender.
- Hunden(e) skal bare slippes på ferske spor som en vet sikkert er fra ulv.
- Dersom hunden slår over på annet vilt eller husdyr, skal hundefører være i stand til raskt å ta inn hunden.
- Hundefører er ansvarlig dersom hunden skader husdyr, vilt eller folk.
- Husdyreiere i området må godkjenne at hund kan slippes.
- Kommunen må gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven.
- Senest en måned etter at løs på drevet, halsende hund er brukt, skal det sendes

- rapport til Miljødirektoratet med kopi til Fylkesmannen. Av rapporten skal det
 - framgå hvordan slik hund er brukt og effekten av dette. Det skal ligge med utskrift
 - eller fil av GPS-logg fra hundepiler.
17. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen f.eks. dersom det påvises genetiske viktig individ av ulv. Fylkesmannen er tilgjengelig på beredskapstelefonen for rowvilt, tlf. 986 76 987, dersom det er spørsmål rundt denne tillatelsen eller annet.
18. Fylkesmannen i Rogaland stiller som et vilkår for tillatelsen at leder av det interkommunale skadefellingslaget i Rogaland har tett dialog med leder av skadefellingslaget i Vest-Agder ved planlegging og utførelse av fellingsforsøk. Dette for å sørge for et godt samarbeid i det tilfelle der det blir gitt fellingstillatelse også i Agder slik at fellingslagene ikke går i veien for hverandre.

Klagerett

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Fylkesmannen. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Per Kristian Austbø
ass. fylkesmiljøvernssjef

Cathrine Stabel Eltervåg
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag
- 2 Hvordan rapportere på skadefellingstillatelse via Miljøvedtaksregisteret versjon 28. april 2020

Adresseliste:

Roviltnemnda region 1			
SØR-VEST POLITIDISTRIKT	Postboks 240	4001	STAVANGER
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
LUND KOMMUNE	Moiveien 9	4460	MOI
Fylkesmannen i Vestland	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Naturvernforbundet i Rogaland			
Regionalt fellingslag v/ Arve Aarhus			
Fylkesmannen i Agder	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Rogaland Bondelag			
NORGES JEGER OG	Kirkegaten 9	4250	KOPERVIK
FISKERFORBUND AVD ROGALAND			

ROGALAND BONDE &
SMÅBRUKARLAG
Statens naturoppsyn -
Miljødirektoratet
ROGALAND SAU OG GEIT

v/Stig Arild Helgesen Nesvegen 106
Postboks 5672 Sluppen
Hidle

5567 SKJOLDASTRUMEN
7485 TRONDHEIM
4173 NORD-HIDLE